

SISUKORD

1. KÄIBEMAKSU AJALUGU	13
1.1. Käibemaksu ajalugu kuni Euroopa Ühenduse asutamiseni . . .	13
1.2. Käibemaksu ajalugu Euroopa Liidus	15
1.3. Käibemaks Eestis 1918–1940	19
1.4. Käibemaks Eestis Saksa okupatsiooni ajal.	20
1.5. Käibemaks Nõukogude Eestis.	21
1.6. Käibemaks taasiseseisvunud Eestis	21
KORDAMISKÜSIMUSED	26
2. KÄIBEMAKSU OLEMUS JA PÕHIMÕTTED.	27
2.1. Käibemaksu olemus	27
2.2. Käibemaks on riiklik maks	28
2.3. Käibemaks on perioodiline maks	29
2.4. Käibemaks on kaudne maks	29
2.5. Käibemaksu objektiivsus.	30
2.6. Neutraalsuse põhimõte	30
2.7. Sihtkohamaa printsiip	32
2.8. Maks lisandväärtuselt	33
KORDAMISKÜSIMUSED	34
3. MAKSUKOHUSTUSLASED	35
3.1. Maksukohustuslase mõiste	35
3.1.1. Maksukohustuslase mõiste käibemaksuseaduses	35
3.1.2. Maksukohustuslase mõiste direktiivis 2006/112/EÜ	35
3.2. Ettevõtlus	38
3.2.1. Ettevõtluse mõiste.	38
3.2.2. Mittetulundusühingu või sihtasutuse ettevõtlus.	40
3.2.3. Riigi-, valla- või linnaasutuse või avalik-õigusliku juriidilise isiku ettevõtlus	49
3.2.4. Majandustegevuse algus	56
3.3. Maksukohustuslaste liigitus	58
3.4. Juriidilise isiku staatust mitteomav isikuteühendus	58

3.5. Mitteresident maksukohustuslasena	59
3.5.1. Püsiv tegevuskoht	59
3.5.2. Eestis püsivat tegevuskohta mitteomav mitteresident Eesti maksukohustuslasena	61
3.6. Ühe maksukohustuslasena registreerimine	63
3.7. Piiratud maksukohustuslane.	72
3.8. Maksukohustuslase kohustuste lõppemine	74
KORDAMISKÜSIMUSED	75
4. KAUBA KÄIVE	76
4.1. Kauba käibe mõiste	76
4.1.1. Kauba mõiste	76
4.1.2. Võõrandamine	77
4.1.3. Omatarve	82
4.2. Kauba käibeks mitteleotavad tehingud	84
4.3. Kauba käibe tekkimise koht	86
4.3.1. Kauba käibe koht Eesti käibemaksuseaduse kohaselt	86
4.3.2. Kauba käibe tekkimise koht direktiivi 2006/112/EÜ kohaselt	90
4.4. Kauba käibe tekkimise aeg.	92
4.4.1. Kauba võõrandamine	92
4.4.2. Kauba omatarve	96
4.4.3. Käibe tekkimise aja arvestus osalise maksmise korral	96
4.4.4. Käibe tekkimise aeg korduskasutuspakendi puhul.	97
4.4.5. Väikeettevõtjate kassapõhise käibemaksuarvestuse eriskeem	98
4.5. Illegaalsete tehingute maksustamine	99
KORDAMISKÜSIMUSED	101
5. TEENUSE KÄIVE	102
5.1. Teenuse käibe mõiste	102
5.1.1. Teenuse mõiste	109
5.1.2. Teenuse omatarve	110
5.2. Teenuse käibeks mitteleotavad tehingud	111
5.3. Teenuse käibe tekkimise koht	112
5.3.1. Teenused, mille käibe tekkimise koht ei sõltu osapoolte resi- dentsusest	112

5.3.2. Immateriaalsete teenuste käibe tekkimise koht	119
5.3.3. Elektrooniliselt osutatavad teenused väikeses mahus	122
5.3.4. Muude teenuste käibe tekkimise koht.	124
5.4. Teenuse käibe tekkimise aeg.	125
5.4.1. Pikaajalised teenused	126
5.4.2. Sõiduautode ja kaubikute omatarve	126
5.4.3. Väikeettevõtjate kassapõhise käibemaksuarvestuse eriskeem	127
5.4.4. Vautšerite käibemaksuga maksustamine.	127
5.5. Illegaalsete tehingute maksustamine	130
5.6. Kaupade ja teenuste kombineeritud käive	130
KORDAMISKÜSIMUSED	136

6. MAKSUSTATAV VÄÄRTUS 137

6.1. Maksustatav väärtus	137
6.1.1. Intress maksustatava väärtuse hulgas	137
6.1.2. Ettemaksuga tasumine	138
6.1.3. Hinnasoodustused ja toetused.	139
6.1.4. Kauba tasuta võõrandamine ja võõrandamine harilikust väärtu- sest madalama hinnaga	140
6.1.5. Kauba maksustatav väärtus vastastikuste tehingute korral. .	141
6.1.6. Omatarve	142
6.1.7. Vahendatud maksed	144
6.1.8. Korduskasutuspakendi maksustatav väärtus.	145
6.1.9. Imporditava kauba maksustatav väärtus	145
6.1.10. Eksporditava kauba maksustatav väärtus.	146
6.1.11. Seotud isikute vaheliste tehingute maksustatav väärtus .	146
6.2. Käibemaksumäärad	147
6.2.1. Standardmäär	147
6.2.2. Vähendatud käibemaksumäär	147
6.2.3. Nullmäär.	150
KORDAMISKÜSIMUSED	174

7. MAKSUVABA KÄIVE. 175

7.1. Maksuvabastus ja selle mõju.	175
7.2. Maksuvabad teenused Eestis	176

7.2.1. Universaalne postiteenus	176
7.2.2. Tervishoiuteenus.	177
7.2.3. Hambatehnika kutsetegevus ja hambaarsti või hambatehnika poolt võõrandatud hambaprotees	179
7.2.4. Mittetulundusühingu teenus oma liikmele ja spordirajatisel kasutamise teenus füüsilisele isikule	180
7.2.5. Sotsiaalteenused	182
7.2.6. Laste ja noorukite kaitsega seotud turvakoduteenus.	183
7.2.7. Koolitusteenus.	183
7.2.8. Haige, vigastatu või puudega isiku vedu selleks kohaldatud sõi- dukiga	196
7.2.9. Sõltumatu isikuteühenduse teenus oma liikmele	196
7.3. Käibemaksudirektiivi artikli 135 alusel kehtestatud käibemaksu- vabad teenused.	203
7.3.1. Kindlustus-, edasikindlustus- ja kindlustusvahendusteenus	203
7.3.2. Kinnisasja üürile, rendile või kasutusvaldusse andmine	204
7.3.3. Väärtpaberite võõrandamine.	204
7.3.4. Hasartmängu korraldamine ja loteriipilet	205
7.3.5. Finantsteenused	205
7.4. Maksuvabad kaubad Eestis	217
7.4.1. Kinnisasja maksuvaba käive	217
7.4.2. Postimaksevahend ehk postmark	223
7.4.3. Investeeringukuld	223
7.4.4. Kaup, mille soetamisel puudus sisendkäibemaksu mahaarvamise õigus	224
7.5. Valikuline õigus maksustada.	224
KORDAMISKÜSIMUSED	233
8. SISENDKÄIBEMAKSU MAHAARVAMINE	234
8.1. Sisendkäibemaksu mahaarvamise üldine põhimõte	234
8.2. Sisendkäibemaksu mahaarvamise piirangud.	243
8.2.1. Külaliste vastuvõtt	243
8.2.2. Sõidua autod ning nendega seotud kaubad ja teenused	243
8.2.3. Mahaarvamise piirangud muudel juhtudel	254

8.3. Sisendkäibemaksu mahaarvamise tingimused	260
8.4. Hoosuskohustus sisendkäibemaksu mahaarvamisel	274
8.4.1. Ostja pahausksus	276
8.4.2. Täiendav hoosuskohustus metsamaterjali ostul-müügil.	277
8.5. Sisendkäibemaksu mahaarvamise aeg	280
8.6. Sisendkäibemaksu osaline mahaarvamine	282
8.7. Sisendkäibemaksu osalise mahaarvamise meetodid	285
8.8. Põhitegevuskoha ja teises riigis asuva filiaali sisendkäibemaksu arvestus	288
8.9. Riigisisene pöördmaksustamine ja sisendkäibemaksu mahaarvamise õigus	292
8.10. Ettevõtluse ja mitteettevõtluse proportsiooni arvestus	293
8.11. Sisendkäibemaksu proportsiooni arvestamise valiku vabadus	305
8.11.1. Kuuenda direktiivi artikli 17 lõike 5 kolmanda lõigu punktid kohaldamisala	311
8.11.2. Kuuenda direktiivi artikli 17 lõike 5 kolmanda lõigu punkti d teleoloogiline tõlgendamine	313
8.11.3. Kuuenda direktiivi artikli 17 lõike 5 kolmanda lõigu punktiga d lubatud arvutusmeetodid.	317
8.12. Ruutmeetrite põhjal arvutatav sisendkäibemaksu proportsioon	319
8.13. Põhivara sisendkäibemaksu ümberarvestus.	321
8.14. Sisendkäibemaksu tagastusnõude esitamise tähtaeg	327
8.15. Sisendkäibemaksu tagastamine.	335
KORDAMISKÜSIMUSED	340

9. KÄIBEMAJSUKOHUSTUSLASENA REGISTREERIMINE JA HALDUSSÄTTED 341

9.1. Käibemaksukohustuslasena registreerimine	341
9.1.1. Tavalise käibemaksukohustuslasena registreerimine	341
9.2. Piiratud maksukohustuslasena registreerimine	345
9.3. Maksustamisperiood.	345
9.4. Maksukohustuslase kohustused	346
9.4.1. Käibemaksusumma arvutamine	347
9.4.2. Käibedeklaratsiooni esitamine ja parandamine	348

9.4.3. Ühendusesisese käibe aruande esitamine ja parandamine	356
9.4.4. Käibemaksu tasumine	357
9.4.5. Dokumentide säilitamine ja arvepidamine	358
9.4.6. Arved	360
9.5. Käibemaksukohustuslase registrist kustutamine.	376
9.5.1. Tavalise käibemaksukohustuslase registrist kustutamine	376
9.5.2. Piiratud maksukohustuslase registrist kustutamine	382
KORDAMISKÜSIMUSED	383
10. EKSPORT, IMPORT	384
10.1. Eksport.	384
10.2. Kauba võõrandamine ühendusevälisele füüsilisele isikule	385
10.3. Import	390
10.4. Maksuvaba import	391
10.5. Füüsilisest isikust reisija maksuvaba import	393
10.6. Impordi deklareerimine	395
10.7. Maksuladustamine	397
10.8. Ekspordi tõendamine	399
KORDAMISKÜSIMUSED	401
11. ÜHENDUSESISENE KÄIVE	402
11.1. Ühendusesisene käive	402
11.2. Nullprotsendilise maksumäära tõendamine ühendusesisese käibe puhul.	411
11.3. Kauba ühendusesisene soetamine	416
11.4. Kaugmüük	423
11.5. Kolmnurktehing	424
11.6. Uus transpordivahend	426
11.7. VIES-süsteem	428
11.8. Ühendusesisese käibe aruanne	429
KORDAMISKÜSIMUSED	432
12. MAKSUSTAMISE ERISÄTTED	433
12.1. Välisesindusele, diplomaadile ja välisriigi relvajõududele kohal- datavad maksusoodustused	433

12.2. Marginaalmaks	434
12.3. Reisisenuse käibemaksuga maksustamise erikord	435
12.4. Kasutatud kauba, originaalteose ning kollektsooni- ja antiikeseme edasimüügi käibemaksuga maksustamise erikord	439
12.5. Kinnisaja, metallijäätmete, väärismetalli ja metalltoodete käibemaksuga maksustamise erikord	448
12.6. Avalikul enampakkumisel müüdnud kasutatud kauba, originaalkunstiteose, kollektsooni- ja antiikeseme müügi käibemaksuga maksustamise erikord.	450
12.7. Elektroonilise side teenuse ja elektrooniliselt osutatava teenuse käibemaksuga maksustamise erikord.	451
12.8. Kassapõhise käibemaksuarvestuse erikord	459
12.9. Ettevõtte või selle osa üleandmine. Juriidilise isiku ühinemine, jagunemine ja ümberkujundamine.	462
12.9.1. Ettevõtte või selle osa üleandmine	462
12.9.2. Juriidilise isiku ühinemine, jagunemine ja ümberkujundamine	475
KORDAMISKÜSIMUSED	477

ÜLESANNETE VASTUSED 478

VIIDATUD ALLIKAD 492

Viidatud kirjandus	492
Viidatud õigusaktid	492
Viidatud kohtulahendid	494